

DESCOBRIM EL RIU

Riu Brugent (La Riba, Alt Camp)

Cicle mitjà de primària

Els rius de casa nostra, sovint petits i amb poca aigua, solen ser espais desconeguts. Tot i que de vegades hi anem berenar o a banyar-nos a l'estiu, la vida que hi trobem sol passar desapercibuda. Mitjançant un aprenentatge vivencial i dinàmic, observarem el riu i el seu entorn, i descobrirem les plantes i els petits animalons que hi viuen.

QUÈ FAREM?

Sessió prèvia al centre

Durada: 1 hora. La realitzem uns dies abans de la sortida. Consisteix en la ubicació geogràfica del punt on farem l'itinerari, el funcionament dels molins paperers i joc de cartes per familiaritzar a l'alumne amb els macroinvertebrats del riu.

Amb els següents objectius:

- Tenir un contacte previ amb els alumnes. Conèixer la dinàmica del grup i què esteu treballant a classe.
- Motivar els alumnes respecte la sortida. Introduir alguns conceptes bàsics que s'hi treballaran.
- Indicacions al professorat i resolució de dubtes.

Sortida de camp

Sortim a peu des de la Riba i travessem tot el poble per veure'n els molins paperers. Posteriorment caminem fins al clot d'en Goda, resseguint la vall del riu Brugent.

Aspectes que es treballen:

- Entendre el procés de formació d'una font mitjançant una maqueta.
- Comparació de les característiques de la vegetació de ribera i les del bosc mediterrani.
- Recerca i classificació d'invertebrats al llit del riu.
- Descoberta i identificació d'algunes característiques dels molins paperers i fariners.
- Observació de l'aiguabarreig del Brugent amb el riu Francolí, i les conseqüències de la riuada del 1994.

CONTINGUTS DEL CURRÍCULUM DE CICLE MITJÀ QUE ES TREBALLEN

EIX	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS	METODOLOGIA
Coneixement del medi natural	Iniciació a l'activitat científica	Interès per l'observació i la generació de preguntes científiques, i per les respostes coherents.	Durant totes les parades al llarg del recorregut.
		Realització de treballs experimentals	Construcció d'un model de l'entorn del riu.
	El món dels éssers vius	Caracterització de la funció de nutrició, reproducció i relació a partir de l'observació d'animals i plantes, i relacionant aquests amb els seus hàbitats	Anàlisi i comparació de les característiques del bosc de ribera i del bosc mediterrani, i entendre el perquè.
		Classificació dels diferents grups d'animals i plantes de l'entorn proper. Ús de claus dicotòmiques senzilles	Recerca, observació i classificació d'animals invertebrats al llit del riu Brugent.
		Interès per l'observació, cura i protecció d'animals i plantes de l'entorn proper, i prevenció dels possibles riscos	Observació de possibles rastres de la fauna habitant o de pas per la zona.
	Matèria i energia	Experimentació dels canvis d'estat en l'aigua i la seva reversibilitat	Observació de les característiques del Brugent com a riu mediterrani, i albriament de l'aiguabarreig amb el riu Francolí.
Relació del cycle natural i humà de l'aigua, i ús responsable de l'aigua		Distinció de petites infraestructures d'ús de l'aigua per a consum humà, agrícola i industrial.	
Entorn, tecnologia i societat	Eines, màquines i fonts d'energia utilitzades en diferents èpoques històriques: relació amb les condicions de vida i de treball	Descoberta i contemplació de diferents molins paperers i fariners durant el recorregut i dins de la població de la Riba.	
Coneixement del medi social i cultural	El món que ens envolta	Localització de les formes de relleu i accidents geo- gràfics més rellevants de l'entorn	Observació de les característiques de la vall del riu Brugent i de les Muntanyes de Prades.
		Observació i descripció de diferents tipus de paisatge de l'entorn	Percepció de l'impacte de l'ús públic i privat a la vall del riu Brugent i a la població de la Riba.
		Reconeixement dels elements naturals i humanitzats i de l'impacte de l'activitat humana en el paisatge	Relació dels antics molins paperers amb la indústria paperera actual i amb les característiques i proximitat del riu.
	Persones, cultures i societats	Elements bàsics de l'estructura econòmica i de l'organització social, política i administrativa del municipi i la comarca	Identificació i descripció d'alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn
Canvis i continuïtats en el temps	Descoberta i valoració del patrimoni comarcal, social i cultural	Descoberta del tram baix de la vall del riu Brugent en l'aspecte ambiental, cultural i patrimonial.	
	Aplicació de nocions de canvi i continuïtat en els paisatges	Percepció de les conseqüències de la riuada de l'any 1994 i de l'adaptació de l'entorn.	
Educació física	Habilitats motrius	Disposició a participar en activitats diverses, acceptant les diferències en el nivell de l'habilitat	Durant la realització de les diverses dinàmiques al llarg de l'activitat.
		Apreciació de l'esforç en les activitats físiques, tant individual com col·lectiu	Durant tota la caminada del recorregut, i al punt de creuar el riu.
	Activitat física i salut	Respecte pels materials i els espais d'acord amb les normes elaborades	Durant la realització de les vàries dinàmiques al llarg de l'activitat.
		Valoració de l'activitat física en relació amb la salut i el benestar Mesures bàsiques de seguretat en la pràctica de l'activitat física Percepció de l'esforç durant la realització de l'activitat física Apreciació de l'esforç individual i dels companys	Durant tota la caminada del recorregut, i al punt de creuar el riu.

CONTINGUTS PER TREBALLAR AL CENTRE

Aquesta activitat és una eina que us permet treballar alguns continguts del vostre currículum. Per tal d'ajudar-vos-hi, us suggerim:

Abans de l'activitat

- Repasseu la morfologia externa de les plantes (arrel, tija, fulla, etc.), i dels tipus de plantes (arbre, arbust, herba, liana).
- Trebal·leu el vocabulari botànic (fulla entera o dentada, fulles oposades o esparses,...)
- Reviseu el concepte d'afluent i del cicle de l'aigua.
- Situeu geogràficament el poble de la Riba, i el riu Brugent dins la xarxa hidrogràfica del Francolí.
- Cerqueu entre els pares o avis records i experiències sobre la riuada del 1994. Podeu veure imatges de la riuada al programa 'Espai Terra' de TV3 del dia 10/04/2017. L'enllaç és www.ccma.cat/tv3/alcarta/espai-terra/espai-terra-0042017/video/5661274/ (mín.13:40)
- Esmeneu els passos de l'antic procés de fabricació del paper als molins paperers.

Després de l'activitat

- Recordeu les experiències viscudes i els conceptes apresos.
- Completeu els aspectes treballats que no s'han anotat a la fitxa de camp.

INDICACIONS PRÀCTIQUES

Durada

De 10h a 16:30h, (aprox.) adaptable a les necessitats horàries del centre (amb avís previ).

Recorregut

Consta d'un total d'uns 3 km (aprox.)

No està adaptat per persones amb cadira de rodes.

Serveis

No hi ha lavabos (som al bosc!). L'aigua de les fonts no disposa de garantia sanitària.

Monitoratge

Tot i que l'activitat és conduïda per un educador de Cel Rogent, és imprescindible la vostra presència i col·laboració.

Meteorologia

No sempre es pot preveure el temps que farà al llarg del dia; en cas de temps dubtós procureu que els nens vagin preparats.

Anul·lació de la sortida

En cas de mal temps, podeu anul·lar-la el mateix dia trucant a Cel Rogent de 8 a 9 del matí.

On quedem

Al poble de la Riba, a la part més alta del poble, a la carretera que va cap a Farena.

A la tarda l'autocar ens ha d'esperar a la parada del bus de la part baixa del poble, abans de creuar el pont del riu.

Material necessari

Per la sessió prèvia al centre

- Projector audiovisual.

Per la sortida

- Vestit i calçat còmodes (recomanen portar pantaló llarg. Hi ha plantes que punxen al bosc!).
- Gorra pel sol si s'escau.
- Esmorzar i dinar.
- Cantimplora amb aigua.
- Xanquetes lligades i tovallola petita (aconsellable).
- Estoig amb llapis, goma i alguns colors.

